

Sosiaali- ja
terveysministeriö

HE 66/2026 vp Sosiaali- ja terveysministeriön vastinekuuleminen

Karin Koistinen
Hallitussihteeri, STM sekä muut valmistelijat
26.5.2026

Vastineen keskeinen sisältö

- Yleiset huomiot
- Keskeisimmät ensihoitopalveluun sisältyvien kuljetusten rahoitusvastuun sekä muiden ambulanssikuljetusten järjestämis- ja rahoitusvastuun uudistamiseen liittyvät seikat
- Keskeisimmät hyvinvointialueindeksin käyttöönottoon ja käyttämättä jätetyn palvelun maksun soveltamisalan laajentamiseen liittyvät seikat

Yleiset huomiot

- Ehdotettavien kolmen asiallisen uudistuksen tavoitteille ja monelta osin myös valituille toteuttamisen ratkaisuille yleisesti ottaen varsin laaja kannatus
- Järjestämisvastuun toteutumisen reunaedellytysten (mm. riittävä rahoitus) ja asiakasmaksujen käyttäytymisvaikutusten seuranta korostui
- Osa valiokunnan kuulemista tahoista oli ottanut ennakkollisesti kantaa vielä valmisteltavina olevien asiakasmaksumuutosten mahdollisiin yhteisvaikutuksiin

Ensihoidon kuljetukset ja ambulanssikuljetukset: uudistuksen kattavuus

- Ensihoidon kuljetusten ja nk. kiireettömien sairaankuljetusten korvaukset perustuvat nykyisin samaan sairausvakuutuslain sääntelyyn, minkä vuoksi uudistus ei säädösteknisesti toteutettavissa ehdotetusti ilman molempia osakokonaisuuksia
- Ambulanssikuljetusten järjestämisen ja rahoittamisen hajautuminen kahteen eri järjestelmään ei tarkoituksenmukaista
- Hallitusohjelmassa ei sovittu muiden sairausvakuutuslainsäädäntöön perustuvien matkakorvausten uudistamisesta, vaatisi mm. laajaa selvitystyötä

Ensihoidon kuljetukset ja ambulanssikuljetukset: rahoitukselliset ratkaisut, osa 1

- Hyvinvointialueiden tehtävien hoitamiseen tarkoitettu valtionrahoitus yleiskatteista ja rahoituksen mahdolliset kohdennusperusteet säännelty rahoituslaissa => mikä tahansa kohdennusperuste valitaankin, siirtyminen osittain toteutuneisiin kustannuksiin perustuneesta korvausjärjestelmästä palvelun yleiskatteiseen rahoittamiseen => rahoituksen nykymallista poikkeava kohdentuminen
- Esityksen mukainen kohdentaminen on arvioitu olevan yhdenvertaisin saavutettavissa oleva lopputulema
- Jälkikäteistarkistus huomioi toteutuneita kuluja valtakunnan tasolla

Ensihoidon kuljetukset ja ambulanssikuljetukset: rahoitukselliset ratkaisut, osa 2

- Muiden kuin hyvinvointialueen asukkaiden aiheuttamien kustannusten kattamiseen omat yleiset sääntönsä lainsäädännössä, joita jo noudatetaan muissa palveluissa
- Uudistukseen liittyvä säästöarvio määrittyy suurelta osin nykyistä laajemman ensihoitopalvelun maksun perimistilanteiden kautta, jonka osalta maksukaton, luottotappioiden ja hallinnollisen työn vaikutukset huomioitu vähentämällä nämä laskennallisesta säästöstä (valtiontalouden säästö tämän jälkeen noin $\frac{3}{4}$ laskennallisesta säästöstä)

Ensihoidon kuljetukset ja ambulanssikuljetukset: vaikutukset palveluihin ja niiden tuottamiseen

- Palvelun järjestäjänä hyvinvointialue päättää, miten se palvelut järjestää
- Vaikutukset voivat näin ollen myös vaihdella eri alueilla
- Nk. kiireettömien sairaankuljetusten (eli ensihoitopalveluun sisältymättömien ambulanssikuljetusten) osalta ei jatkossakaan olisi vastaavia lakisääteisiä vaatimuksia kuin ensihoidossa, vaan tarkoituksena on, että alueet varmistavat näihin tehtäviin riittävän tasoisen osaamisen jne.

Ensihoidon kuljetukset ja ambulanssikuljetukset: asiakasmaksut

- Peritään päivystysmaksun lisäksi & myös alaikäisiltä (kyse erillisestä potilaan luokse vietävästä palvelusta, vaikka laadultaan vastaa lähinnä päivystystasoista hoitoa)
- Hoidon tarpeen arviointi, josta voidaan potilasta laskuttaa, tapahtuu paikan päällä
- Hoidon tarpeen arviointi osa ensihoitopalvelua, jolloin potilasta hoidettava (ts. myös hoidon tarpeen arviointi tehtävä) lähtökohtaisesti yhteisymmärryksessä hänen kanssaan myös silloin, kun joku toinen hälyttänyt avun paikalle
- HUS-alueella toimeenpanossa varmistuttava siitä, ettei asiakkaita laskuteta kahdesti samasta palvelutapahtumasta

HVA-indeksi + käyttämättä jätetyn palvelun maksu

- Asiakasmaksulainsäädäntö määrittelee asiakkailta perittävät maksimimaksut sekä tiettyjä pitkäaikaishoidon maksuja koskevat asiakkaan edun mukaiset vähimmäiskäyttövarat ja tulorajat
- Hva:t suhtautuneet osin epäilevästi saatavissa oleviin maksutuottoihin indeksisäätelystä ja käyttämättä jätetyistä palveluista:
  - indeksitarkistuksia ei ennakollisesti vähennetä hva-rahoituksesta
  - esityksessä arvioitu, että indeksitarkistuksista syntyy lisätuloa myös hallinnollinen työ huomioon ottaen (tasasuuruisiin ei liity merkittäviä hallinnollisia kustannuksia ja lisäksi hv-alueilla tehdään jo nyt pitkäaikaisten maksujen tarkistuksia vuosittain)
  - käyttämättä jätettyjen palvelujen kustannuksia voitaisiin todennäköisesti osin vähentää niillä kehittämistoimilla, jotka olisivat tarpeen maksun perimisen mahdollistamiseksi
- Suojamekanismien mm. maksukaton korostuminen: nykyisten suojakeinojen arvioidaan suojaavan asiakasta tämän uudistuksen kannalta riittävästi, lainsäädännön muuttaminen edellyttäisi niin tietojärjestelmäkehitystä kuin mittavaa valmistelutyötä, joka ei mahdollista tällä hallituskaudella

Kiitos!

Sosiaali- ja
terveysministeriö